

Prijímacie pohovory zo slovenského jazyka

5.5.2021

Ukážka č. 1: Ako vznikol bicykel

Zamyšlel sa niekto nad tým, kedy kto zostrojil prvý bicykel a ako vyzeral? Veľakrát akosi samozrejme použijeme predmety bez toho, aby sme sa zamysleli nad ich pôvodom a výrobou. Aj vynálezcu prvého bicykla s pedálmi a brzdami môžeme poznať už iba z literatúry. Vynálezcom prvého bicykla s pedálmi a brzdami bol škótsky kováč Kirkpatrick Macmillan v roku 1839. Prvý bicykel nemal na rozdiel od dnešných bicyklov nijakú reťaz. Pedále otáčali zadné koleso pomocou spojovacích tyčí napojených priamo na kľuky, ktoré sa otáčali presne tak ako pedále. Napodiv bol bicykel veľmi pomalý. Rýchlo sa však vyvinul do dnešnej podoby. Bicykel je v mnohých regiónoch jeden zo základných dopravných prostriedkov a jazda na bicykli je obľúbenou formou oddychu. Cykloturistika je jazdenie na bicykli s cieľom poznávania, rekreácie alebo vyhlídkovej jazdy, to znamená jednoduché cestovanie na bicykli bez pretekania. Jedným z aspektov holandskej populárnej kultúry sú rekreačné jazdy na bicykli na vidieku. Krajina je plochá a plná cyklistických trás, na ktorých nie sú cyklisti obťažovaní žiadnou dopravou. Mnoho Holanďanov sa zúčastňuje akcie Fietsvierdaagse, čo je štvordňová organizovaná jazda. Paríž – Brest – Paríž je najstaršia cyklistická akcia, jazdí sa už od roku 1891 do dnešných čias stále podľa rovnakého scenára, trasa má 1200 km po cestách a účasníci na ňu majú 90-hodinový limit.

Dnes existuje niekoľko typov bicyklov: horský, trekkingový, cestný, pretekársky, mestský, crossový, detský, skladací, tandemový, downhillový, BMX, trialový špeciál, dirt-street, freeride.

Úlohy k ukážke č. 1

1. Na základe textovej ukážky určte, z ktorej krajiny pochádzal objaviteľ prvého bicykla a kedy ho objavil.

- a) Švajčiarsko, 20. storočie,
- b) Škótsko, 18. storočie,
- c) Švajčiarsko, 19. storočie,
- d) Škótsko, 19. storočie.

2. Akú nevýhodu mal prvý bicykel?

- a) bol príliš rýchly,
- b) ľahko sa z neho padalo,
- c) bol pomalý,
- d) ťažko sa naň nasadalo.

3. Ktorá európska krajina má vhodné cesty na jazdu bicyklom?

- a) Škótsko,
- b) Anglicko,
- c) Holandsko,
- d) Francúzsko.

4. V ktorom storočí sa začala realizovať akcia Fietsvierdaagse?

- a) v 20. storočí,
- b) v 19. storočí,
- c) v 21. storočí,
- d) v roku 1981

5. Ak nejakému slovu v rodnom jazyku nerozumiete, zoberiete do ruky:

- a) Výkladový slovník,
- b) Slovník slovenských nárečí,
- c) Slovník cudzích slov,
- d) Pravidlá slovenskej výslovnosti.

6. Andrej Sládkovič – Marina

Možno mi svojich úst sa odrieknuť,

možno mi ruky nedostať,

možno mi v diaľky žiaľne utieknuť,

možno mi nemilým ostať,

možno mi ústam smädcom umierať,

možno mi žiaľiť v samote,

možno mi život v púšťach zavierať,

možno mi nežiť v živote,

možno mi seba samého zhubiť! –

nemožno mi ťa neľubiť! –

K akému druhu lyriky z hľadiska témy patrí uvedená ukážka?

- a) K spoločenskej,
- b) ľúbostnej,
- c) prírodnej,
- d) reflexívnej.

7. Vypíšte pomnožné podstatné mená a určte ich vzor:

obdobie, Piešťany, svaly, lásky, mraveniská, krosná, vrecia

8. V ktorom slovnom spojení dochádza k spodobovaniu spoľuhlásky?

- a) hrať basketbal,
- b) hrať tenis,
- c) hrať puzzle,
- d) hrať šach.

9. Hugolin Gavlovič – *Veľmi je hlúpy, kdo vlast svú tupej*

Sladký je chren červíčkoví, když se v nem uláhne,

a jak z neho kdy vyleze, zas se k nemu táhne.

Sladká je vlast človeková, v kteréj se narodí,

kerú sladkost v človeková prirodzenost plodí.

V ukážke je použitý:

- a) sylabický veršový systém,
- b) sylabo-tonický veršový systém,
- c) tonický veršový systém,
- d) volný verš.

10. Ktorá z možností pomenúva neslovnú (mimoizykovú) komunikáciu:

- a) list, pohľadnica,
- b) mimika, gestikulácia,
- c) pozvánka, vizitka,
- d) príslovie, porekadlo.

Ukážka č. 2:

Pojem Vysoké Tatry je nielen názov pohoria alpského typu v strednej Európe, ale i obnovený názov mesta, ktoré sa na tomto území nachádza. Mesto Vysoké Tatry vzniklo spojením pätnástich pôvodných tatranských osád, z ktorých najvýznamnejšie sú Štrbské Pleso, Starý Smokovec a Tatranská Lomnica. Na tomto území je vybudovaná kvalitná železničná a autobusová doprava, hotely a reštaurácie, obchody a služby, zdravotnícke zariadenia a telekomunikačné služby.

Vysoké Tatry poskytujú návštevníkom jedinečné podmienky na vysokohorskú turistiku, horolezectvo, lyžovanie a rekreačné pobyty v každom ročnom období. Obmedzene poskytujú aj možnosť adrenalínových športov (skialpinizmus, paragliding, bungee jumping), vyhladkové lety alebo lety balónom.

Tatranský národný park TANAP je domovom mnohých chránených druhov rastlín a zvierat. Dokonca aj počas potuliek tatranskými osadami možno stretnúť jeleňa, na vysokohorských chodníkoch kamzika.

V okolí Tatier je mnoho ďalších chránených prírodných parkov – Pleniny, so známou atrakciou – splav Dunajca na tradičných plitách, Slovenský raj poskytujúci canyoning a turistiku v neopakovateľnom prostredí vápencových roklín. V okolí sa nachádzajú mnohé jaskyne. Podtatranský región Spiš je bohatý na chránené historické pamiatky, mestské rezervácie Levoča, Kežmarok, Spišská Sobota, Spišský hrad, vzácné stredoveké kostoly a renesančné zvonice.

Úlohy k ukážke č. 2

11. Pojem Vysoké Tatry pomenúva:

- a) pohorie,
- b) Štrbské Pleso, Starý Smokovec,
- c) pätnásť pôvodných tatranských osád,
- d) pohorie a názov mesta Vysoké Tatry

12. „TANAP“ je:

- a) skratka,   b) značka,   c) skratkové slovo,   d) iniciálová skratka.

13. K adrenalínovým športom patria:

- a) skok na lyžiach, plávanie, vyhladkový let,
- b) bungee jumping, biatlon, paragliding,
- c) skialpinizmus, paragliding, bungee jumping,
- d) horolezectvo, paragliding, rekreačná turistika.

14. Označte možnosť, v ktorej cudzie slovo so slovenským variantom tvorí antonymum:

- a) senzitívny – necitlivý,   c) autobiografia – vlastný životopis,
- b) antipatia – odpor, nenávisť,   d) informácia – správa, údaj.

15. Určte druh básnického prostriedku:

- láska, tá všetko sľúbi -
- víťe maky ako sukne dievčat-
- okridlené električky-

16. V ktorej možnosti sú správne určené gramatické kategórie slovesa z vety: *Vyššiemu vzrastu tiež pomáha slnko.*

- a) 3. osoba, singulár, prítomný čas, oznamovací spôsob, dokonavý vid,
- b) 3. osoba, singulár, prítomný čas, oznamovací spôsob, nedokonavý vid,
- c) stredný rod, singulár, nominatív, mesto,
- d) 1. osoba, singulár, prítomný čas, oznamovací spôsob, dokonavý vid.

17. Ernest Hemingway – Starec a more

„Poloryba,“ riekol. „Ty, čo si bola rybou: mrzí ma, že som zašiel priveľmi ďaleko. Zničil som i teba i seba. Ale obidvoja sme zabili hodne žralokov a dokalčili sme ich tiež hodne. Koľkože si ich doveďna zabil a ty, stará ryba? Ten meč na hlave podstým nemáš nadarmo.“ So zdĺubou premýšľal o rybe a o tom, čo by vykonal žralokovi, keby voľne plávala...

V ukážke je: a) ja rozprávanie b) on rozprávanie

18. „Vystrihneme všetky šablóny“ Veta je:

- a) jednočlenná slovesná,   c) dvojčlenná úplná,
- b) jednočlenná neslovesná,   d) dvojčlenná neúplná.

Úkážka č. 3: Fotografia očami detí: 4. ročník fotoprojektu

Organizátor súťaže: fod.sk <http://www.fod.sk>

Trvanie súťaže do: 29.6.2010

Popis súťaže:

4. ročník celoslovenského fotoprojektu FOTOGRAFIA OČAMI DETÍ je fotosúťaž určená pre žiakov základných škôl a 8-ročných gymnázií do 15 rokov. Fotosúťaž je rozdelená na 8 tematických kôl/mesiacov a do 2 súťažných kategórií – fotografia digitálnym fotoaparátom a fotografia mobilným telefónom.

Súťaži sa každý mesiac o mnoho cien a na záver fotosúťaže o digitálny fotoaparát alebo mobilný telefón.

Zoznam súťažných kôl:

1. kolo/Priroda okolo nás
  4. – 29. novembra 2009
  2. kolo/Spomienka na rok 2009
  1. – 29. december 2009
  3. kolo/Čaro farieb
  1. – 29. január 2010
  4. kolo/Zvieratká
  1. – 28. február 2010
  5. kolo/Rodina a priatelia
  1. – 29. marec 2010
  6. kolo/Moje Slovensko
  1. – 29. apríl 2010
  7. kolo/Portrét
  1. – 29. máj 2010
  8. kolo/Volná téma
  1. – 29. jún 2010
- Zdroj: <http://www.slovenske-sutaze.sk>

Úlohy k ukážke č. 3

19. Určte správnu odpoveď na otázku, pre ktorú skupinu žiakov je fotosúťaž

určená:

- a) iba pre žiakov ZŠ,
- b) iba pre žiakov 8-ročných gymnázií,
- c) pre žiakov od 15 rokov,
- d) pre žiakov ZŠ a žiakov 8-ročných gymnázií do 15 rokov.

20. 4. ročník fotoprojektu končí:

- a) v júni 2010,
- b) 30. júna 2010,
- c) 29. júna 2010,
- d) v decembri 2010.

21. V ktorej možnosti je nesprávne určený vetný člen z vetty: *Zúbky ostreji pilily sa mu zavrtali do dlane.*

- a) zúbky – vyjadrený podmet,
- b) sa zavrtali – slovesný prísudok,
- c) mu – priamy predmet,
- d) do dlane – príslovkové určenie miesta.

22.

Na biely výkres nakreslíme šablónu, ktorú si vymeriame podľa konkrétneho téglíka. Šablónu nakreslíme 24-krát na dekoratívny papier. Vystriháme všetky šablóny. Zo spodnej strany téglíkov orezávačom narežeme otvory v tvare krížika. Do téglíkov zasunieme svetielka z reťaze a taktó hotové lampióny zavesíme kdekoľvek do svojho interiéru.

Text ukážky určíme ako:

- a) statický opis,
- b) opis pracovného postupu,
- c) umelecký opis,
- d) charakteristiku.

23. Čo necharakterizuje fantasy literatúru?

- a) Jej základateľom je J. R. R. Tolkien.
- b) Mieša fantastické prvky s realitou.
- c) Charaktery postáv sú podrobne prepracované
- d) Prostredie, dej a postavy sú vždy skutočné.

24. V ktorej možnosti sú správne uvedené všetky časti vnútornej kompozície epického diela?

- a) nadpis, strofa, verš,
- b) nadpis, odsek, kapitola,
- c) úvod, zápleтка, vyvrcholenie, rozuzlenie,
- d) úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie.

25. Ktorému prídavnému menu zodpovedá táto charakteristika: *akostné prídavné meno, mužský rod, singular, datív, vzor cudzi*

- a) väčší,
- b) vyššiemu,
- c) dôležitý,
- d) kvalitnú.

ODPOVEĎOVÝ HÁROK 5.5.2021

	Odpoveď	Body
1.	D	1
2.	C	1
3.	C	1
4.	B	1
5.	A	1
6.	B	1
7.	Piešťany – duby, krosná – mestá	1
8.	A	1
9.	A	1
10.	B	1
11.	D	1
12.	C	1
13.	C	1
14.	A	1
15.	personifikácia, prirovnanie, epiteton	1
16.	B	1
17.	B	1
18.	D	1
19.	D	1
20.	C	1
21.	C	1
22.	B	1
23.	D	1
24.	D	1
25.	B	1